

2

3

בתי המשפט

ת"א 001092/99		בית המשפט המחוזי בירושלים	
25/11/01	תאריך:	כבוד השופטת חנה בן-עמי	לפני:

4

5

6

בעניין: ד"ר יצחק בליזון
ע"י ב"כ ער"ד ג' דנון

התובע

נ ג ד

1. גרי גדליה פיקהולץ
2. יילד אנהנסמנט סטראגיטס (ישראל) בע"מ
Yield enhancement Strategists (Israel) Ltd.)
ע"י ב"כ ער"ד י. זלצמן

הנתבע

7

8

9

החלטה

1. ביום 07/03/99 הגיש התובע תביעה כספית בסד"מ נגד נתבעת 2 - חברה שעסקה בישראל

בניהול תיקי השקעות ונגד נתבע 1 (להלן: הנתבע) - שהיה בעל השליטה ומנהל בכיר בחברה.

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

התביעה נסמכה אמנם על הסכם שנערך בלונדון ביום 05/03/97, ואולם הבסיס לחתימה על ההסכם היה, כנטען, עסקה שנערכה בשנת 1994 בין התובע לנתבעים במסגרתה הפקיד בידיהם סכומי כסף גדולים לרכישת אג"ח של ארה"ב.

2. במשך תקופה ארוכה התקשה התובע לאתר את הנתבעים, הגם שעשה את המוטל עליו בהתאם לתק' סה"ד כדי למסור להם הזמנה כדן.

לאחר טעונוים ממושכים שקויימו בענין קבע ביה"מ כי כתובתה של החברה למסירת כתבי בי דין הינה כתובת מגוריה של אשת הנתבע בירושלים, וביום 22/07/99 ניתן נגדה פס"ד בהעדר הגנה.

3. באשר לנתבע, משהוברר כי בשנת 1998 עזב את הארץ לארה"ב ניתנה ביום 12/10/99 החלטה לענין היתר המצאה לחו"ל. דא עקא, גם כך התקשה התובע לאתרו עד שביום

1 מהארץ, שבוטל בתנאים, לאחר דיונים ארוכים.
 2
 3 ביום 25/02/01 הגיש הנתבע בקשה למתן רשות להתגונן ובהסכמת הצדדים נעתרה
 4 הבקשה ונקבע כי התצהיר שצורף לה יהווה כתב הגנה.
 5
 6 בנסיבות אלו, ובהתאם [לתקנה 213 לתקנות סדר הדין האזרחי](#), הורה בית המשפט על
 7 קיום קדם-משפט, שנקבע ליום 20/11/01.

8
 9 4. במסגרת הדיון בקדם כאמור, העלה ב"כ הנתבע טענה מקדמית (שאמנם בא זכרה בסע' 12
 10 לתצהיר שצורף לבקשת הרשות להתגונן המהווה כתב הגנה) כי ביה"מ בישראל אינו
 11 הפורום הנאות לדון בתביעה מאחר ואין לה כל זיקה לישראל, למעט מיקומה של
 12 החברה, אשר נגדה, כאמור, כבר ניתן פס"ד בהעדר הגנה. מאותו טעם נטען גם לענין
 13 העדר סמכות.

14
 15 טענות אלו תומך ב"כ הנתבע המלומד בכך שההסכם עליו מתבססת התביעה נחתם בחו"ל
 16 (לונדון), כי הנתבע אינו תושב הארץ וכל ראיותיו נמצאות בחו"ל וכי גם התובע היה
 17 תושב ארה"ב. עוד נטען כי הגם שהנתבע נמצא כבר מספר חודשים בארץ, הדבר נכפה
 18 עליו שלא ברצונו, שכן למרות שצו עיכוב היציאה מהארץ בתיק זה בוטל, הוצאו נגדו צווי
 19 עיכוב נוספים בהליכים משפטיים אחרים.

20
 21 בתגובתו שלל ב"כ התובע את הטענה כי אין לתביעה כל קשר לישראל. לדבריו, מדובר
 22 בנתבע, אשר התגורר בארץ דרך קבע לפחות משנת 1994. אמנם בשנת 1998 הוא עזב את
 23 הארץ, אך הדבר נעשה לצורך התחמקות מן התביעות שהוגשו נגדו. מה גם שהחל
 24 מינואר 2001 ומזה קרוב לשנה הוא נמצא בארץ דרך קבע. עוד צויין על ידו כי הנתבעת
 25 מס' 2 (אשר נגדה כבר ניתן פס"ד בהעדר הגנה) היא חברה שמשרדיה היו בירושלים ואשר
 26 כל פעילותה היתה בארץ. הנתבע מס' 1 נתבע מכוח היותו מנהל החברה, ולפיכך, אין
 27 מקום לטענה כי ביה"מ בישראל הינו פורם בלתי נאות.

28

5. סמכותו הבינלאומית של ביה"מ בישראל לדון בתביעה נקנית מעצם הימצאותו של נתבע
 בארץ (ר' [רע"א 39/89](#) General Electric Corp. נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ ואח', פ"ד
 מב(4) 762, 767; [רע"א 2736/98](#) Habboud Bros נ' Nike International, פ"ד נ(1)
 614, 615; ש. לוי תורת הפרוצדורה האזרחית – מבוא ועקרונות יסוד, תשנ"ט, עמ' 94 -
 (95).

סמכות זו נרכשה גם משבוצעה לנתבע המצאה כדיון, מתוקף החלטה שניתנה בבימ"ש זה
 (בש"א 3142/99), עפ"י תקנה 500 לתק' סה"ד האזרחי, הקובעת התנאים להתרת ההמצאה.
 לעניין זה נאמר [בע"א 100/76](#), פרלמוטר נ' פרלמוטר, פ"ד ל(3) 355, 358) כי "לעניין
 הסמכות מן הבחינה הבינלאומית, דיה להזמנה שנמסרה למשיב על פי תקנה 467 (תקנה
 500 דהיום – ח.ב.) כדי להקנות לבית המשפט את כוח השיפוט... ואין נפקא מינה אם
 היתר המסירה לפי תקנה 467 בדין ניתן או שלא בדין, ובלבד שניתן ונמסרה ההזמנה על
 פי".

ממילא לטענה לענין העדר סמכות אין על מה שתסמוך.

6. לצורך הוכחת הטענה בדבר "פורום בלתי נאות" ושכנוע ביה"מ לעשות שימוש בסמכותו
 ולעכב את ההליכים לא די להראות שקיימת ערכאה אחרת המוסמכת לדון בתובענה. על
 הטוען טענה זו לשכנע את ביה"מ כי פורום חלופי זה הוא גם הפורום "הטבעי" לדון בה.
 הווה אומר, הוא המתאים ביותר לדון בה מבחינת התועלת שתצמח לצדדים ומבחינת
 דרישות הצדק, שאם לא כן לא יעכב ביה"מ את הדיון ([ע"א 2705/91](#) רג"א סאלם נ' חברת
 החשמל מזרח, פ"ד מח(1) 554 – פסקה 18 – 19).

על פי ההלכה באנגליה שנקלטה בארץ בענין זה, המבחן לקיומו של "פורום טבעי" אחר
 הוא מבחן "מירב הזיקות" אשר לפיו הפורום הטבעי לדיון יהיה הפורום אליו מצביעות
 מירב הזיקות הרלוונטיות ואשר לו הקשר "האמיתי והמהותי" למקרה נשוא הדיון (ר'
[ע"א 300/84](#) אבו עטיה נ' ערבטיסי פ"ד ל"ט(1) 365, 385), כ"כ ר' פסה"ד בענין רג"א (שם),

1 בעמ' 554): "לצורך בחינת הזיקות הרלוונטיות, ביה"מ יתחשב לא רק בשיקולים של
 2 נוחות הצדדים והוצאות הדיון, אלא גם בדין השולט על המקרה, במקום מגורי הצדדים
 3 או במקום בו הם מנהלים את עסקיהם". יתר על כן - המבחן אינו אך במאזן נוחות רגיל.
 4 על הטוען טענת "פורום בלתי נאות" לשכנע את בית המשפט בישראל כי המאזן נוטה
 5 **בבירור ובמובהק** אל-עבר הפורום הזר (פס"ד רג'אח, שם, פסקה 19) ובהמשך (פסקה 25):
 6 "...דוקטרינת הפורום הלא נאות לא תופעל כדבר שבשגרה; נהפוך הוא: הדוקטרינה
 7 תופעל רק במקרים שבהם קיימת נחיתות **משמעותית** של פורום הדיון בהתייחס לפורום
 8 האלטרנטיבי".

9
 10 7. בענייננו, לא שוכנעתי כי קיים פורום אחר שמהווה באופן משמעותי פורום טבעי והולם
 11 יותר לדון בתובענה:

12
 13 התובע הוא אזרח ישראלי.

14
 15 הנתבעים עסקו במועדים הרלוונטיים לתביעה בייעוץ השקעות ובניהול תיקי השקעות
 16 ולצורך זה הקימו משרדים בירושלים, הנתבע מס' 1 נתבע מכוח היותו בעליה של
 17 הנתבעת מס' 2 ו / או בעל השליטה בה וכן מנהל בכיר בה.

18
 19 אמנם הנתבעת היא חברת בת של חברה אחרת (יילד BVI) השוכנת באיי הבתולה, אלא
 20 שהקשר של התובע לא היה עם חברת האם אלא עם הנתבעים.

21
 22 הנתבע עצמו אינו מכחיש כי הנתבעים הם שערכו את העסקה עם התובע הגם
 23 שבסעיפים 17-20 לתצהירו הוא טוען כי הדבר נעשה בשם ועבור תאגידים זרים וכי
 24 תפקיד הנתבעים הסתכם בסיוע טכני בלבד להעברת הכספים המושקעים לקרנות
 25 הנאמנות הזרות.

26

1 כמו כן, הגם שהנתבע טוען כי בעת החתימה על ההסכם בלונדון, כבר לא היתה לו כל
 2 חבות ואחריות אישית כלפי התובע ולא היתה לו כל כוונה לקבל חבות כזו, הוא מודה
 3 שהוא חתום על ההסכם האמור.

4
 5 בנסיבות אלו, טענותיו של הנתבע כי העסקה של התובע נעשתה למעשה עם חברה
 6 אחרת מזו שהיתה עימו בקשר ישיר ולענין העדר אחריותו האישית להסכם שנערך
 7 בלונדון יצטרכו להתברר במסגרת הדיון בתביעה לגופה.

8
 9 בנוסף לאמור לעיל יש מקום לציין כי על פי הפסיקה העדכנית גם כאשר מדובר בחברות
 10 זרות (מה שלא הוכח בענייננו), לא נשללת הטענה כי הפורום הנאות הוא ישראל, שכן
 11 לאור המציאות המודרנית וההתפתחויות הטכנולוגיות, אין למיקומה הגיאוגרפי של
 12 החברה משמעות כה מכרעת (ר' [רע"א 2736/98 הנ"ל](#), פסקה 8, והאסמכתאות המובאות
 13 שם).

14
 15 העסקה, אשר מכוחה טוען התובע כי הנתבעים הפכו לבעלי חוב כלפיו נערכה בישראל
 16 בין התובע לבין חברה שמענה ופעילותה היו בישראל ולעובדה כי בעסקה זו רכשו אגרות
 17 חוב של ארה"ב יש משמעות שולית בלבד, במיוחד לאור העובדה שעל פי ההסכם שנחתם
 18 בשנת 1997 עולה לכאורה שהנתבעים (בין ביחד ובין לחוד) מתחייבים לשלם לתובע סך
 19 של 800,000 דולר ללא קשר לשוויים של אגרות החוב נשוא העסקה או לשאלה האם הללו
 20 נמכרו כבקשתו, אם לאו.

21
 22 גם לעובדה שהסכם זה נחתם בלונדון יש משמעות שולית בלבד, שכן הצורך בחתימתו
 23 נבע מעסקה שבצעו הצדדים בעת שהנתבעים פעלו בישראל.

24
 25 8. ועוד זאת, מההחלטה שניתנה ע"י כב' השופט צבן לעניין מתן פס"ד בהעדר הגנה כנגד
 26 הנתבעים ומן החומר המצוי בתיק עולה כי רק בשנת 1998 (ולאחר שנחתם ההסכם
 27 בלונדון) סגרה הנתבעת מס' 2 את משרדה בירושלים.

1

2

בשנה זו גם עזב הנתבע 1 את הארץ, לאחר שהתגורר בה שנים מספר.

3

4

לעניין זה הודה הנתבע 1 בעצמו כי בשנת 1996 טען בהליך שהתקיים בארה"ב כי הוא חי

5

מחוץ לארה"ב כבר 4 שנים ושבתנת 1992 עזבו הוא וילדיו לישראל (ר' עמ' 14 לפרו' מיום

6

25/10/01, שורות 11-19).

7

בנסיבות אלו יש לראות בו תושב ישראל במועדים הרלוונטיים.

8

9

מכיוון שעולה לכאורה כי הנתבע עזב את הארץ בעיקר מאימת הדין והשאייר בארץ את

10

אשתו וילדיו, ראוי לקבוע כי תושבות זו לא הופקעה עד היום.

11

12

כאמור, מינואר שנה זו, שוהה הנתבע בארץ. גם בהנחה שתקבל טענתו כי נוכחות זו

13

נכפתה עליו, הלכה פסוקה היא כי נוכחות כפויה של אדם בישראל מכוח צווי עיכוב

14

יציאה שהוצאו נגדו, לא די בה כשלעצמה על מנת להפוך את ישראל לזירה בלתי נאותה

15

לדון בתובענה (ע"א 429/79 קרפול נ' אקספורט קרדיט קורפוריישן פ"ד לד(1), 791, עמ' 793).

16

17

18

9. באשר לטענתו של הנתבע כי החומר הנוגע לתביעה מצוי בחו"ל, מדובר בטענה סתמית,

19

מה גם שבכך בלבד לא די על מנת לקבוע היות פורום זה בלתי נאות.

20

21

בענין זה ראויים דבריו של השופט חשין בע"א 45/90 - שמעון עבאדה נ' תקווה עבאדה

22

מח(2) 77, פסקה 10: "וכך גם לגופו של עניין: לבד מהפרחת טענות סתמיות על דבר

23

"נוחות", לא טרח שמעון להביא כל ראיה-של-ממש על העוול שייגרם לו, כביכול, אם יידון

24

העניין בישראל ולא בניו-יורק. כך, למשל, לא נקב שמעון ולו בשמו של עד אחד שביקש

25

להעידו, כביכול, וכי נמנע ממנו מעשות כן אך באשר אותו עד מתגורר בארצות-הברית

26

ומסרב הוא לבוא ארצה. כך באשר לעדים וכך באשר לראיות..."

27

1 כן גם הנתבע בענייננו, לא הוכיח קושי של ממש להמציא את הראיות או העדים המצויים
2 בחו"ל.

3
4 לסיכום חלק זה יש לומר כי הסמכות לדון בתביעה בישראל נרכשה כדין והנתבע לא
5 הוכיח כי יש פורום מתאים יותר לדון בה.

6
7 למעלה מן הצורך מן הראוי לציין כי אף אם ע"פ הלשון הדווקנית של תק' סדרי הדין .10
8 העלה הנתבע את הטענה בדבר פורום בלתי מתאים במועד המתאים, בנסיבות העניין
9 משחלף זמן כה רב מאז הוגשה התביעה ומשקויימו דיונים בבקשות שונות במסגרת
10 תביעה זו, בהם נכח הנתבע או היה מיוצג, מן הראוי היה שיעלה טענה זו בשלב מוקדם
11 יותר.

12
13 העובדה שלמרות ההזדמנויות הרבות שהיו לו, לרבות בעת הדיון בבקשה למתן רשות
14 להתגונן, לא העלה את הטענה עשויה להצביע על כך שאין פניו אלא לדחיה נוספת של
15 הדיון.

16
17 אשר על כן נדחית הבקשה.

18
19 הנתבע ישלם הוצאות התובע בסך של 2,000 ₪ בצירוף מע"מ מהיום.
20 ניתנה היום ' בכסלו, תשס"ב (25 בנובמבר 2001) בהעדר הצדדים.
21 המזכירות תמציא העתקים לב"כ הצדדים.
22 מותר לפרסום מיום 25/11/01

23
24 חנה בן-עמי, שופטת

25
053 חנה בן עמי 001092/99 א